

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-6-007
Karar Sayısı : 25-21/497-332
Karar Tarihi : 28.05.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Şükran KODALAK, Ayşe ERGEZEN, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Muhammet Murat KARAKAYA, Elif Nurdan ŞARBAK ŞAHİN,
Enes PAYLAŞAN, Kamil Enes PÖGE, Ahmet Burak
KARADUMAN, Atahan YALÇINKAYA, Gizem ÖZSÖZ,
Rümeysa BALÇIK, Ayşen KAZAN, Mehmet GÖKTAŞ,
Volkan AYHAN

C. İLGİLİ TARAF : - Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ
River Plaza - Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Bahar Sok.
No:13 Kat:13 Şişli/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararıyla yürütülen soruşturma kapsamında 06.05.2025 tarihinde Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ'de gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı ile otomotiv sektöründe lastik üretimi ve dağıtımı alanında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (3) Başkanlık Makamının 27.11.2024 tarihli ve 101285 sayılı görevlendirmesi ile 21.11.2024 tarihinde başlatılan soruşturma kapsamında, 06.05.2025 tarihinde Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ'nin (PIRELLI) merkezinde yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Yerinde inceleme sırasında vuku bulan çeşitli eylemlerin 4054 sayılı Kanun'da yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması kapsamında ele alınabileceği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yerinde inceleme sürecindeki gelişmelere ve konuya ilişkin değerlendirmelere yer verilen 26.05.2025 tarihli ve 2024-6-007/BN-10 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;
- Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan soruşturma kapsamında Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ'de yapılan yerinde incelemenin engellendiği/zorlaştırıldığı,
 - Anılan teşebbüse 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği

kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Yaşanan Gelişmelerin Özeti

- (5) Soruşturma kapsamında PIRELLI'de yerinde inceleme gerçekleştirmek amacıyla görevlendirilen yerinde inceleme ekibi tarafından 06.05.2025 tarihinde saat 10.06'da River Plaza - Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 Kat:13 Şişli/İstanbul adresindeki teşebbüs binasına giriş yapılmış ve yetki belgeleri ile Rekabet Kurumu (Kurum) kimlik kartları teşebbüs yetkililerine ibraz edilmiştir.
- (6) Yerinde inceleme ekibi tarafından teşebbüse giriş yapıldığı anda teşebbüs yetkililerine yerinde incelemenin konusu ve kapsamı hakkında bilgilendirme yapılmış, ek olarak teşebbüs yetkililerine, yerinde inceleme ekibi tarafından an itibarıyla yerinde incelemenin başlatıldığı, teşebbüs çalışanlarının yerinde inceleme tamamlanana kadar bilgisayar, elektronik posta ve sair veri depolama cihazlarından hiçbir suretle e-posta, bilgi, belge ve yazışmanın silinmemesi gerektiği, aksi takdirde bu durumun tespit edilebileceği ve silinen içerikten bağımsız olarak böyle bir eylemin 4054 sayılı Kanun kapsamında yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olacağı yönünde uyarı yapılmış, yine teşebbüs geneline bir duyuru yapılarak teşebbüs çalışanlarının, herhangi bir veri depolama cihazından hiçbir suretle veri silmemesi gerektiği yönünde sözlü veya e-posta aracılığıyla uyarı yapılabileceği de aktarılmıştır. Ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin raportörlere verdiği yetkiler ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddesinde düzenlenen para cezaları, "Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik", "2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ" in 13. maddesi ve "Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz" hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgi edinmesi sağlanmıştır.
- (7) Yerinde inceleme sırasında PIRELLI (.....) tarafından iş telefonu olarak kullanılan ve teşebbüsün malvarlığı olduğu belirtilen (.....) IMEI numaralı mobil cihaz incelemeye tabi tutulmuş ve inceleme sırasında mobil cihazda kurulu olan WhatsApp uygulamasındaki bazı yazışmaların yerinde incelemenin başlamasından sonra silindiği tespit edilmiştir.
- (8) Söz konusu silme tespiti kapsamında ilk olarak, PIRELLI (.....)'in WhatsApp uygulamasındaki "Pirelli 2024" isimli sohbet grubu içerisinde yer alan yazışmalara yönelik olarak, 06.05.2025 tarihinde saat 10.50'de, "Sohbeti Temizle" özelliği kullanılarak silme işleminin gerçekleştiği anlaşılmıştır. (.....)'in bir günlük süre dolmadan ve yerinde incelemenin başlamasından sonra bulunduğu gruptaki tüm yazışmaları sildiği belirlenmiştir. Diğer yandan "Pirelli 2024" grubundaki diğer katılımcıların da PIRELLI çalışanlarından oluştuğu ve grupta teşebbüsün ticari faaliyetleriyle ilgili yazışmaların bulunduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine teşebbüste hazır bulunan ve bir diğer grup katılımcısı olan (.....)'in mobil cihazı üzerinden söz konusu yazışmalara ulaşılmış olup yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte yapılan incelemede, söz konusu yazışmalara sadece (.....)'in ilgili grupta hâlihazırda bulunan yazışmaları kapsamında ulaşılabilmiştir. İlgili yazışmalara sadece ulaşılabilen kısım üzerinden yerinde inceleme gerçekleştirilmesi sebebiyle veri bütünlüğünün sağlanıp sağlanamadığı belirlenememiştir. Söz konusu silme işlemine ilişkin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmektedir.

Görsel-1: (.....)'in WhatsApp Uygulamasında Dâhil Olduğu "Pirelli 2024" İsimli Grup Mesajlarının Silindiğine Dair Ekran Görüntüleri

(.....) TİCARİ SIR (.....)

- (9) Söz konusu silme tespiti kapsamında ikinci olarak, PIRELLI (.....)'in WhatsApp uygulamasında “(.....)” ismi ile kayıtlı olan ve (.....) olduğu teyit edilen kişi ile yapılan yazışmaların tümünün 06.05.2025 tarihinde saat 10.51’de silindiği tespit edilmiştir. Teşebbüste hazır bulunan (.....)’in mobil cihazı üzerinden söz konusu yazışmalara, veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyen şekilde, sadece (.....)’da hâlihazırda bulunan yazışmalar kapsamında ulaşılmış ve ulaşılabilen kısım üzerinden yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Söz konusu silme işlemine ilişkin ekran görüntülerine aşağıda yer verilmektedir.

Görsel-2: (.....)'in WhatsApp Uygulamasında (.....) ile Aralarında Gerçekleşen Mesajların Silindiğine Dair Ekran Görüntüleri

(.....) TİCARİ SIR (.....)

Görsel-3: (.....)'in WhatsApp Uygulamasında (.....) ile Sohbetinin Kaydına İlişkin Ekran Görüntüsü

(.....) TİCARİ SIR (.....)

- (10) Söz konusu silme tespiti kapsamında son olarak, PIRELLI (.....)'in WhatsApp uygulamasındaki “(.....)” ismi ile kayıtlı olan ve PIRELLI Bursa bayisi olduğu teyit edilen kişi ile yapılan yazışmaların tümünün 06.05.2025 tarihinde saat 10.50’de silindiği tespit edilmiştir. Akabinde, (.....) tarafından, silinen yazışmalara ilişkin olduğu beyan edilen bazı ekran görüntüleri teşebbüste hazır bulunmayan ve “(.....)” ismiyle kayıtlı kişi olduğu söylenen şahıs tarafından sunulmuş olup veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyen şekilde, bu ekran görüntüleriyle sınırlı olarak inceleme yapılmıştır. Öte yandan, sunulan ekran görüntülerinin silinen bütün yazışmaları içerip içermediği tespit edilememiştir. Konuya ilişkin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir.

Görsel-4: (.....)'in WhatsApp Uygulamasında (.....) ile Aralarında Gerçekleşen Mesajların Silindiğine Dair Ekran Görüntüleri



- (11) Yukarıda açıklanan silme işlemlerinin (silinme saati ile birlikte) gerçekleştiğini ortaya koyan ekran görüntülerinin bir nüshası yerinde inceleme tutanağının ekinde yer alan DVD içerisinde teşebbüse ibraz edilmiş, diğer nüshası ise Kurum kayıtlarında yer almıştır.
- (12) Yerinde İnceleme ve Bilgi İsteme Tutanağı'nda, teşebbüs yetkilileri tarafından yukarıda özetlenen sürece ilişkin olarak;

“Rekabet Kurumu uzmanları Pirelli şirket merkezine saat 10.00 civarında intikal etmiş olup, (.....) yerinde incelemenin başlangıç anında uzaktan çalışma sebebiyle şirkette bulunmayıp ancak saat 11.30 sularında şirket merkezine ulaşabilmiştir. (.....), yerinde incelemeyi gerçekleştiren meslek personelinin talebi üzerine gecikmeksizin tüm iletişim cihazlarını ve iş bilgisayarını ilgili meslek personeline teslim etmiştir. Rekabet Kurumu uzmanları, anılan çalışanın iş telefonu üzerinde gerçekleştirilen inceleme sırasında WhatsApp yazışmaları dahilinde şüpheli bir silme işlemi tespit ettiklerini beyan etmişlerdir. Şüphelenilen silme işleminin, (.....)'in Rekabet Kurumu'nun yerinde incelemesinden haberdar olduğu andan sonra yapıldığı şüpheyeye yer bırakmayacak şekilde tespit edilememiştir. Her halükarda, (.....)'in inceleme esnasındaki beyanlarına göre; şüpheli silme işlemi Pirelli'nin bilgisi ve yönlendirmesi dışında, çalışanın mesajları üzerindeki rutin günlük silme davranışının bir yansımasının ötesinde değildir. Bu yönüyle kurumsal olarak Pirelli'ye atfedilebilecek herhangi bir kararı, iradeyi veya sistematik yaklaşımı yansıtmamaktadır.

Kaldı ki (.....) tarafından silindiği tespit edilen üç yazışmadan ikisinin içeriğine yerinde incelemeyi gerçekleştiren uzman ekip tarafından diğer bir Pirelli çalışanından ((.....))

erişilebilmiştir. Dolayısıyla anılan iki yazışma bakımından yerinde incelemenin engellenmesi teşkil edebilecek nitelikte herhangi bir “engelleme” davranışı söz konusu değildir. Diğer üçüncü yazışma ise “(.....)” adlı bayi ile yapılan yazışmalara tekabül etmekte olup (.....) tarafından beyan edildiği üzere kendisinin günlük, rutin bir silme alışkanlığının parçası olduğu anlaşılmıştır. Pirelli’nin yönlendirmesi üzerine yerinde inceleme devam ederken derhal ilgili yazışmanın ekran görüntüleri bayiden alınarak uzman heyete sunulmuştur.

Nitekim Pirelli, yerinde incelemenin sağlıklı ve eksiksiz şekilde yürütülebilmesi amacıyla yerinde incelemenin ilk anından itibaren Rekabet Kurumu uzmanlarıyla tam bir iş birliği sergilemiş; Kurum personelinin şirkete ilk intikal ettiği andan, şirket merkezinden ayrıldığı ana kadar tüm taleplerine süratle ve tam şeffaflık içerisinde yanıt vermiştir.

Öyle ki Pirelli, İstanbul’daki merkezinde yerinde incelemenin gerçekleştirildiği esnada, Pirelli’nin İzmit’teki fabrikasında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı’nın vergi müfettişleri tarafından yürütülen Pirelli’nin 2023 hesap dönemine ilişkin vergi denetimine iştirak eden çalışanlarının dahi şehirlerarası yolculuk yaparak en kısa sürede İzmit’ten İstanbul’daki merkez ofise intikalini sağlamıştır.

Pirelli’nin yerinde incelemenin etkin şekilde yürütülebilmesi adına tüm gerekli desteği sağlaması ve yerinde incelemeyi kolaylaştırıcı tutumu, yerinde incelemenin engellenmesine yönelik bir kastının bulunmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca olası herhangi bir iddiaya karşı Pirelli’nin tüm savunma ve dava hakları saklıdır.”

hususları ifade edilmiştir.

G.2. Değerlendirme

- (13) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun’un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, yerinde incelemelerden verimli sonuçlar elde edilebilmesi açısından büyük öneme sahiptir.

- (14) 4054 sayılı Kanun’un “Yerinde İnceleme” başlıklı 15. maddesi;

“Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) (Değişik: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek: 01.08.2003-4971/25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır.”

şeklinde düzenlenmiştir.

- (15) 4054 sayılı Kanun’un “İdari Para Cezası” başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; “yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması”, teşebbüslere

idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu hükme göre Kurul, incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine yıllık gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verir.

- (16) Bu noktada yerinde incelemenin engellendiği veya zorlaştırıldığı tespitlerinin bulunduğu geçmiş tarihli Kurul kararlarına ve bazı idari yargı kararlarına değinilmesi faydalı olacaktır.
- (17) Kurulun 20.05.2021 tarihli ve 21-26/327-152 sayılı kararında; Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ'de (UNMAŞ) gerçekleştirilen yerinde incelemede, yerinde inceleme ekibi tarafından saat 10.00'da teşebbüs vekiline teşebbüs çalışanlarının söz konusu inceleme tamamlanana kadar bilgisayarlarından, e-posta kutularından ya da teşebbüse ait veri içeren sabit veya taşınabilir nitelikte herhangi bir cihazdan hiçbir suretle bilgi, belge veya yazışma silmemeleri gerektiği konusunda bilgilendirme yapıldığı, yerinde inceleme yapılacak çalışanların teşebbüs binasında olmadığına öğrenilmesi üzerine ise mobil cihazlardaki veri bütünlüğünün bozulmaması adına saat 10.15'te bu cihazlardaki verilerin silinmemesi hususunun teşebbüs vekiline ayrıca hatırlatıldığı, fakat saat 10.38 ila 10.44 arasında UNMAŞ Ticaret Direktörü tarafından WhatsApp uygulamasında silme işleminin gerçekleştirildiğinin tespit edildiği belirtilerek teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Kararda, UNMAŞ'ın silme işlemi yapılmamasına yönelik teşebbüs içi uyarı e-postasının saat 11.16 itibarıyla gönderildiği savunmasının ise ihlal tespitinde dikkate alınmadığı görülmektedir. İlaveten, ilgili kararda *"Diğer taraftan silinen verilere adli bilişim cihazları yardımıyla erişilebilmiş olmasının, fiilin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğine bir etkisinin bulunmadığı değerlendirilmektedir. Aksi bir durumun kabulünün, teşebbüslerin söz konusu verileri sildiği ancak adli bilişim cihazları tarafından silme işleminin tespit edilemediği bir durumda bu teşebbüsler bakımından bir ödüllendirme anlamına gelebileceği düşünülmektedir."* tespiti yer almaktadır.
- (18) Kurulun 08.07.2021 tarihli ve 21-34/451-226 sayılı kararında; yerinde incelemenin başladığı saat olan 10.10'u takip eden süreçte Savola Gıda San. ve Tic. AŞ çalışanı tarafından saat 11.00 ile 11.11 arasında yüze yakın e-posta yazışmasının silindiğinin, bir diğer teşebbüs çalışanı tarafından ise saat 11.47 ila 11.52 arasında beş adet e-posta yazışmasının silindiğinin ve yine bir başka teşebbüs çalışanının mobil cihazında kurulu olan WhatsApp uygulaması içindeki çeşitli grup mesajlarının veya bireysel mesajların saat 11.59'da silindiğinin tespit edilmesi nedeniyle teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (19) Kurulun 08.07.2021 tarihli ve 21-34/452-227 sayılı kararında; inceleme heyeti tarafından herhangi bir verinin silinmemesi yönünde uyarıda bulunulmasına rağmen Procter and Gamble Tüketim Malları Sanayi AŞ çalışanının birçok WhatsApp grubunu terk ettiği ve gruplarda yer alan bazı yazışmaları sildiği anlaşılmıştır. İnceleme esnasında, söz konusu çalışan tarafından kendisinin henüz teşebbüse ulaşmadan bazı özel yazışmalarının olduğu gruplarda yer alan konuşmaları sildiği savunması yapılmış ancak silinen yazışmaların *"(.....)"* ve *"(.....)"* isimli yazışma grupları olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak ilgili çalışanın teşebbüse ait verileri yerinde incelemenin fiilen başlamasından sonra silmesi sebebiyle yerinde

¹ Mobil cihazlarda gerçekleştirilen incelemelerde, silinen verilerin geri getirilmesi bu cihazların yazılımı ve teknik özelliklerinden kaynaklanan nedenlerle her durumda mümkün olamamaktadır.

incelemenin zorlaştırıldığına/engellendiğine ve teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

- (20) Kurulun 12.08.2021 tarihli ve 21-38/544-265 sayılı kararında; İstanbul Gübre Sanayi AŞ'de yapılan incelemede Satış Pazarlama Uzmanı (.....)'ın mobil cihazında hiçbir WhatsApp yazışmasının bulunmadığının görülmesine rağmen başka bir teşebbüs çalışanına ait mobil cihazda yapılan incelemede Satış Pazarlama Uzmanı (.....)'ın bir WhatsApp grubundan, incelemeye yetkili meslek personelinin teşebbüse giriş saati olan 10.15'ten yarım saat sonra saat 10.45'te ayrıldığı, ayrıca iki çalışanın inceleme başladıktan sonra e-posta hesaplarında bulunan 165 ve 171 adet e-postayı sildiği tespit edilmiş ve bu gerekçelerle teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Bahse konu Kurul kararında, teşebbüsün silinen yazışmalara başka bir mobil cihazdan ulaşıldığı ve silinen e-postaların Kurum uzmanlarınca geri getirilerek incelendiği ve herhangi bir belge alınmadığı, dolayısıyla silme işlemlerinin önaraştırmaya herhangi bir etkisinin olmadığı yönündeki savunmasının Kurul tarafından ceza tayini noktasında göz önünde bulundurulmadığı görülmektedir.
- (21) Kurulun 03.03.2022 tarihli ve 22-11/161-65 sayılı kararında; Kınık Maden Suları AŞ'de (KINIK) gerçekleştirilen yerinde incelemede, teşebbüsün Yönetim Kurulu Üyesi tarafından kullanılan mobil cihazda incelemenin başladığı saat olan 10.44'ten sonra KINIK Yönetim Kurulu Üyesi ile rakip teşebbüs yetkilisi olan Beypazarı Karakoca Doğal Maden Suyu AŞ Yönetim Kurulu Başkanı arasında gerçekleşen birtakım yazışmaların silindiğinin tespit edilmesi üzerinde teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (22) Kurulun 08.09.2022 tarihli ve 22-41/599-250 sayılı kararında; Natura Gıda San. ve Tic. AŞ'de gerçekleştirilen yerinde incelemede, incelemenin başladığı saat olan 09.47'yi takip eden süreçte Ankara Bölge Yöneticisi'nin kullanmakta olduğu bilgisayarda saat 11.45-14.30 aralığında toplam 107 adet e-postanın silindiğinin, Pazarlama Müdürü'nün e-posta hesabından dört adet e-postanın yerinde inceleme başladıktan sonra silindiğinin ve İstanbul Avrupa Yerel Satış Kanalı Bölge Yöneticisi'nin e-posta hesabından üç adet e-postanın yine yerinde inceleme başladıktan sonra silindiğinin tespit edilmesi nedeniyle teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir. Ayrıca, ilgili kararda Kurul tarafından *"yerinde inceleme başladıktan sonra bazı teşebbüs çalışanları tarafından e-postaların silinmesi suretiyle yerinde incelemeyi engellediği/zorlaştırdığı ve her ne kadar silinen e-postalar geri getirilse de bu davranışın delil karartmaya yönelik bir eylem olduğu kanaatine varılmıştır."* tespiti yapılmıştır.
- (23) Kurulun 26.01.2023 tarihli ve 23-06/74-23 sayılı kararında; Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ'de (ÇİMSA) yapılan incelemede, incelemeye yetkili meslek personeli tarafından teşebbüse giriş anından itibaren herhangi bir cihazdan veri silinmemesi uyarısının yapılmasına rağmen mobil cihazı incelenen ÇİMSA çalışanının "HB Doğu Bölge" isimli WhatsApp grubundan ayrıldığı ve söz konusu grubu cihazından sildiği, anılan grubun üyesi olan bir başka çalışanın mobil cihazından ise silme eyleminin inceleme başladıktan sonra saat 12.56'da gerçekleştiği tespit edilmiştir. İlgili kararda Kurul, silinmiş verilerin içeriğinden bağımsız olarak, inceleme esnasında herhangi bir veri silinmesinin engelleme/zorlaştırma tespiti için yeterli olduğunu belirterek söz konusu teşebbüse idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir.
- (24) Yukarıda yer verilen Kurul kararlarına konu yerinde incelemelerde yaşanan süreçlerin işbu Bilgi Notu'nda bahsi geçen yerinde inceleme sürecinden birtakım farklılıkları bulunsa da esas itibarıyla Kurul kararlarına konu olaylarda, teşebbüs çalışanları

tarafından kullanılan mobil cihazlarda ve/veya bilgisayarlarda bulunan verilerin teşebbüs çalışanlarınca silindiği ve bu durumun Kurul tarafından yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, yerinde inceleme esnasında teşebbüs çalışanları tarafından silinen verilerin yerinde inceleme ekibi tarafından geri getirilmiş olması veya bu verilere diğer çalışanların cihazlarından ya da yazışmanın karşı tarafından elde edilmiş olması, söz konusu silme eyleminin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak değerlendirilmesi noktasında dikkate alınmamıştır. Bu çerçevede Kurul, yerinde incelemelerin engellenmesi/zorlaştırılması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca söz konusu teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir.

- (25) Danıştay 13. Dairesinin 2008/5890 E., 2013/847 K. sayılı kararında, dosya kapsamında incelemeye konu olan Koçak Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. yetkilisi tarafından gerçekleştirilen eylemler nedeniyle incelemeye iki saatlik bir gecikmeyle başlanması ve yaşanan bu süreçte yapılan uyarılara rağmen anılan teşebbüse ait bilgisayardan bir klasörün silinmesine ilişkin olarak Mahkeme tarafından; yerinde incelemenin doğası gereği teşebbüslere haber verilmeksizin, ansızın, süratli ve kesintisiz biçimde gerçekleşmesi gereken bir uygulama olduğu; incelemeye başlanması için teşebbüs avukatının makul bir süre beklenebileceği ancak bu süre içinde teşebbüs tarafından dosyalarda oynama yapılmaması ve hiçbir şekilde delil karartmaya yönelik davranışlarda bulunulmaması gerektiği ifade edilerek incelemenin iki saat süreyle geciktirilmesi ve yapılan sözlü uyarılara rağmen teşebbüs yetkilisinin bilgisayardan bir klasörü silmesi nedeniyle yerinde incelemenin engellendiğine hükmedilmiştir. Söz konusu karar daha sonra temyiz edilmiş ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunda görüşülerek 2013/3389 E., 2016/23 K. sayılı karar ile onanmıştır.
- (26) Ankara 13. İdare Mahkemesinin 2013/1598 E., 2014/1495 K. sayılı kararı ile de, TTNNet AŞ'de yapılmak istenen yerinde inceleme esnasında inceleme yapılan teşebbüs çalışanının bilgisayarındaki bir klasörden bazı belgelerin silindiğine yönelik yapılan tespitler neticesinde incelemenin engellendiğine yönelik Kurul kararı hukuka uygun bulunmuştur.
- (27) Yukarıda özetlenen Kurul ve idari yargı kararlarından da görüleceği üzere, yerinde inceleme başladıktan sonra klasör, e-posta, mesaj gibi verilerin silinmesi delil karartmaya yönelik eylem olarak nitelendirilmekte ve bu eylem neticesinde incelemede görevli meslek personelinin olası delillere erişiminin zorlaştırıldığı değerlendirilmektedir.
- (28) Diğer yandan, Yerinde İnceleme ve Bilgi İsteme Tutanağı'nda, teşebbüs yetkilileri tarafından bazı hususlara yer verilmiştir. Öncelikle, her ne kadar teşebbüs tarafından *"Şüphelenilen silme işleminin, (.....)'in Rekabet Kurumu'nun yerinde incelemesinden haberdar olduğu andan sonra yapıldığı şüpheyi yer bırakmayacak şekilde tespit edilememiştir. Her halükarda, (.....)'in inceleme esnasındaki beyanlarına göre; şüpheli silme işlemi Pirelli'nin bilgisi ve yönlendirmesi dışında, çalışanın mesajları üzerindeki rutin günlük silme davranışının bir yansımasının ötesinde değildir. Bu yönüyle kurumsal olarak Pirelli'ye atfedilebilecek herhangi bir kararı, iradeyi veya sistematik yaklaşımı yansıtmamaktadır."* ifadelerine yer verilmişse de yerinde inceleme saat 10.06'da başlamış olup, teşebbüse giriş yapıldığı anda teşebbüs yetkililerine 4054 sayılı Kanun kapsamında yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılmasına ilişkin bilgilendirme yapılmıştır. Nitekim, yukarıda yer

verilen ekran görüntülerine bakıldığında, ilgili silme eylemlerinin saat 10.50 ve 10.51'de olduğu, dolayısıyla yerinde incelemenin başlamasından sonra gerçekleştiği tespit edilmiştir. Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin Nuhoğlu İnşaat kararında *"Yerinde inceleme yapma yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca Kurul'a Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere tanınan ve doğası gereği teşebbüslere haber verilmeksizin, ansızın, süratli ve kesintisiz biçimde gerçekleştirilmesi gereken bir uygulamadır. Raportörlerce yerinde incelemeye gidildiği ve gerekli bilgilendirmeler yapıldığı andan itibaren teşebbüs yöneticisinin dosyalarda oynama yapılmamasını temin etmesi ve Kurul görevlilerinin diledikleri odaya girmelerine, dilediklerinde beklemelerine izin verilmesi, ayrıca hiçbir şekilde delil karartmaya yönelik davranışlarda bulunulmaması gerekmektedir."* ifadelerine yer verilmiştir. Dolayısıyla yerinde inceleme ekibi tarafından gerekli bilgilendirmenin yapılmasına rağmen, teşebbüsün, çalışanlarını yerinde incelemenin başlatıldığına ilişkin bilgilendirip bilgilendirmemesinin yerinde incelemenin engellenmesi bakımından bir gerekçe oluşturamayacağı değerlendirilmektedir. Diğer yandan, çalışanların eylemlerinden dolayı teşebbüsler sorumlu tutulmaktadır; zira çalışanlar iş ilişkileri süresince, kendilerini istihdam eden teşebbüslere dâhil olmakta ve onlarla tek bir ekonomik bütünlük oluşturmaktadır. Dolayısıyla teşebbüs tarafından *"Pirelli'ye atfedilebilecek herhangi bir kararı, iradeyi veya sistematik yaklaşımı yansıtmamaktadır"* ifadesine yer verilmiş olsa da, özen yükümlülüğü gereği işverenlerin çalışanlarının rekabet karşıtı davranışlarından sorumlu tutulacağı değerlendirilmektedir.

- (29) Yine teşebbüs tarafından yapılan ek açıklamalarda *"(.....) tarafından silindiği tespit edilen üç yazışmadan ikisinin içeriğine yerinde incelemeyi gerçekleştiren uzman ekip tarafından diğer bir Pirelli çalışanından ((.....)) erişilebilmiştir."* ifadelerine yer verilmiştir. Ancak yerinde incelemenin, (.....)'in WhatsApp uygulamasında bulunan yazışmalar üzerinde yapılması gerekirken yazışmaların silinmesi sebebiyle, sadece (.....)'in WhatsApp uygulamasında mevcut bulunan yazışmalar kapsamında gerçekleştirilebilmiştir. Dolayısıyla veri bütünlüğünün sağlanıp sağlanamadığı iki farklı silme eylemi bakımından da tespit edilememiştir. Ayrıca teşebbüs tarafından *"Diğer üçüncü yazışma ise "(.....)" adlı bayi ile yapılan yazışmalara tekabül etmekte olup (.....) tarafından beyan edildiği üzere kendisinin günlük, rutin bir silme alışkanlığının parçası olduğu anlaşılmıştır. Pirelli'nin yönlendirmesi üzerine yerinde inceleme devam ederken derhal ilgili yazışmanın ekran görüntüleri bayiden alınarak uzman heyete sunulmuştur."* ifadelerine yer verilmiştir. Bu silme işlemi ise, diğer iki silmeden farklı olarak, teşebbüste hazır bulunmayan üçüncü bir kişiyle yapılan yazışmalara ilişkindir. Dolayısıyla anılan kişinin teşebbüs mahallinde yerinde inceleme sırasında hazır bulunmaması nedeniyle, söz konusu kişi nezdinde yerinde inceleme gerçekleştirilememiş, bu durumda ilgili yazışmalara ait verilerin asıllarına erişim de mümkün olmamıştır. Üstelik, (.....) tarafından, silinen yazışmalara ilişkin olduğu beyan edilen ve *"(.....)"*in inisiyatifi ile gönderilen ekran görüntülerinin, tüm yazışmaların ne kadarlık bir kısmını içerdiğinin ve ekran görüntülerinin gerçekten *"(.....)"* ile (.....) arasında gerçekleştirilen yazışmalar olup olmadığının teyidinin yapılması da mümkün olmamıştır. Bu sebeple veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyerek yerinde incelemenin bilgiye eksiksiz erişim sağlama amacı tam olarak yerine getirilememiştir. Nitekim, yukarıda yer verilen Kurul ve yargı kararlarında da vurgulandığı üzere, silinen verilerin yerinde inceleme ekibi tarafından geri getirilmiş olması veya diğer çalışanların cihazlarından ya da yazışmanın karşı tarafından elde edilmiş olması da, söz konusu silme eyleminin yerinde incelemenin

engellenmesi/zorlaştırılması olarak değerlendirilmesi noktasında dikkate alınmamaktadır.

- (30) Diğer yandan, teşebbüs yetkilileri tarafından, yerinde inceleme sürecinde *“tam bir iş birliğinin sergilendiği”* beyan edilmiş olsa da, 4054 sayılı Kanun’un 15. maddesi *“İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür.”* hükmünü haizdir. Ankara 16. İdare Mahkemesi’nin Coşkunlar kararında da *“Yasa hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Rekabet Kurulunca, (...) önaraştırma veya soruşturma sürecinde yerinde inceleme yapılabileceği, bu kapsamda teşebbüslerin defterleri ile diğer her türlü kayıt ve evraklarının incelenebileceği ilgililerin incelemenin sağlıklı yapılmasını sağlamakla yükümlü oldukları, bu anlamda incelemenin yapılmasını zorlaştıran veya engelleyen her tür davranıştan kaçınılması gerektiği aksi halde idari müeyyide ile karşılaşacakları açıktır.”* değerlendirmesinde bulunulmuştur. Bu itibarla, teşebbüslerin yerinde inceleme sürecinde, incelemenin sağlıklı ve etkin bir biçimde yürütülmesini zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan imtina etmesinin yasal bir zorunluluk olduğu anlaşılmaktadır. Zira 4054 sayılı Kanun’un 15. maddesi, teşebbüse aktif biçimde iş birliği sağlama ve yerinde incelemenin her aşamasında inceleme ekibine gerekli desteği sunma yükümlülüğünü de içermektedir.
- (31) Yukarıda yer verilen bilgiler ve tespitler ışığında PIRELLI’de gerçekleştirilen yerinde incelemede; yerinde inceleme ekibi tarafından PIRELLI (.....) tarafından iş telefonu olarak kullanılan ve (.....) IMEI numaralı teşebbüsün malvarlığı olduğu belirtilen mobil cihaz incelenmek üzere talep edilmiş;
- (.....)’in mobil cihazında kurulu olan WhatsApp uygulamasındaki “Pirelli 2024” isimli grubun 06.05.2025 tarihinde saat 10.50’de “Sohbeti Temizle” özelliği kullanılarak silindiği, (.....) ilgili kişinin (.....) bulunduğu gruptaki tüm yazışmaları sildiği, bununla birlikte “Pirelli 2024” isimli grupta yer alan diğer katılımcıların da PIRELLI çalışanlarından oluştuğu ve dolayısıyla grupta teşebbüsün ticari faaliyetleri ile ilgili yazışmaların bulunduğu, inceleme sırasında teşebbüste hazır bulunan ve bir diğer grup katılımcısı olan PIRELLI (.....)’in mobil cihazı üzerinden söz konusu yazışmalara veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyen şekilde erişilebildiği,
 - (.....)’in mobil cihazında kurulu olan WhatsApp uygulamasında “(.....)” olarak kayıtlı olan ve PIRELLI (.....) olduğu teyit edilen kişiyle olan yazışmalarının tümünün 06.05.2025 tarihinde saat 10.51’de silindiği, teşebbüste hazır bulunan (.....)’in mobil cihazından söz konusu yazışmalara veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyen şekilde sadece (.....)’da hâlihazırda bulunan yazışmalar kapsamında erişilebildiği,
 - Öte yandan yine (.....)’in mobil cihazında kurulu olan WhatsApp uygulamasındaki “(.....)” ismi ile kayıtlı olan ve PIRELLI Bursa bayisi olduğu ifade edilen kişi ile yapılan yazışmaların tümünün 06.05.2025 tarihinde saat 10.50’de silindiği, akabinde (.....) tarafından silinen yazışmalara ilişkin olduğu beyan edilen bazı ekran görüntülerinin teşebbüste hazır bulunmayan ve “(.....)” olduğu iddia edilen kişi tarafından sunulduğu ve incelemenin veri bütünlüğünün korunup korunmadığı belirlenemeyen bu ekran görüntüleriyle sınırlı olarak yapılabilirdiği

tespit edilmiştir.

- (32) Netice itibarıyla, PIRELLI'nin yerinde incelemeyi engellediği/zorlaştırdığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince PIRELLI'ye yıllık gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (33) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarih ve 24-49/1091-M sayılı kararıyla yürütülen soruşturma kapsamında, 06.05.2025 tarihinde Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ'de gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellendiğine ve zorlaştırıldığına; bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2024 yılı gayri safi gelirinin binde beşi oranında olmak üzere; Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ'ye (.....) TL idari para cezası verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.